

PRAVICA

Glasilno krščanskega delovnega ljudstva

Izhaja vsak četrtek popoldne; v slučaju praznika dan poprej — Uredništvo: Ljubljana, Stari trg 2/1 — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Posamezna številka Din 1-50 — Cena: za 1 mesec Din 5-; za štiri leta Din 15-; za pol leta Din 30-; za inozemstvo Din 7- (mesečno) — Oglasi po dogovoru

Oglasi, reklamacije in naročnina na upravo Jugoslovanske tiskarne, Kolportažni oddelek, Poljanski nasip št. 2 — Rokopisi se ne vračajo

Naprej!

Najsijajnejša manifestacija krščanskega socialističnega delavstva doslej je bil tabor Krekove mladine na Svetem Joštu.

V mogočem valu navdušenja, ki je na Joštu zagrnjal vso večitisočglavo množico, smo začutili: Ves trpeči slovenski delavski narod je z nami!

In z nami je mladina! Ne tista mladina, ki išče udobnih mest že vnaprej, ki preračunava svojo bodočnost, ki se čuti po sebi poklicano za prvačenje in voditeljstvo, ampak tista, ki jo je samo žrtev, resničnost in pristna ljubezen do nas brez vsakega proračuna!

Njo spoznamo za našo in nanjo polagamo svoje nade.

Z nami so borci, so križarji, so stražarji — pa ne tisti, ki samo nosijo to ime, ampak tisti, ki se res borijo, ki so pripravljeni na križev pot in križarski pohod, ki bdijo ob stražnih ognjih, da ne ugasne naš plamen in objame celo domovino.

Naše čete se zbirajo po Kranjski, Štajerski, na skrajnem jugu, in veselo doni njih klic kakor rog pred veliko bitko.

Tudi naš narod prisluškuje in navdaja ga slutnja, da pridejo boljši časi;

da so mu vstali mladi junaki, ki jih ni strah nikogar.

Napili so se življenjskih sokov iz vira, ki večno vre iz ran Kristusovih: Duh božji je z nami, stvariteljni in preroditeljni duh široke, tople in vendar bojevito napredne ljubezni.

Ljubezni, ki ne pozna strahu in se ne ozira nazaj na grobove in ne toži, ko stara debela razpadajo, ampak zaupno zre v novo zelenje, ki udarja iz prepe-relih plasti.

Mladost je stala na posvečeni višavi svetega Jošta in je gledala v ljubo slovensko obzorje:

vasice in mesta in zibeli in trud in bridkost in priprosto nežnost revnih mater in roboato skrb moža, ki umira za svoj zarod ko sveča;

in ljudstvo vernih v naših cerkvah, ko pojoč govori z Večnim od srca do srca;

in vse je objela z ljubeznijo kakor zarja, ki zjutraj objame svet — in hoče svetiti, žareti z žrtvami in trpljenjem, da bo Duh božji po mladini presijal vse slovensko življenje.

Mlada krščanska Slovenija vstaja!

Odpira si neskončne poljane katoliške svobode, ki je najlepši cvet naše vere:

In pred očmi lepe, v harmonične osebnosti rastoče mladine se podirajo umetni plotovi starih šol, nazadnjaštva, socialne okostenelosti, ozkosrčnosti,

in visoko vihra sredi svobodnih ravnin duha prapor novega rodu, zastava bodočnosti, znamenje nove krščanske Slovenije;

visoko se vije svetli prapor mladine in naj pride nasproti življenje ali smrt — vsemu pošilja svoj presunljivi pozdrav!

v skupnem boju zoper le enega sovražnika, zoper kapitalizem in njegovo laž-kulturo. Socialni boji vseh vekov, tudi siloviti boji sodobnega časa, jasno dokazujejo še neosvojenost resnico, da je brezuspešen in pomeni trošenje dragocenih sil, boj, ki hoče iz src iztrgati nežno čustvo, versko idejo, ki polni človekovo bistvo in celega človeka. Mislim, da se strinjamo, če trdim, da vsak pameten boj velja človeškemu elementu, ne pa večnim in nespremenljivim zakonom Gospodujočega nad nami.

Koristna za razjasnitev v široki javnosti bi bila ločitev pojmov: duhovnik, hierarhija in vera, katoliška cerkev. Pojma nista ista in nikoli te besede isto niso označevale. Nedopustno je kakorkoli enačiti in istovetiti tako različna pojma: človeški element in nadprirodni značaj drugega. Žalostno je torej dejstvo, da se pogosto na obeh prizadetih straneh dejanski ta dva pojma zamenjujeta in enačita, kakor da pomenita isto.

Političen pregled.

Pričakovana odločitev o notranjepolitičnih dogodkih še vedno ni padla. Položaj je še vedno nejasen. Demokrati govore o raznih datumih, na katere bi se imele vršiti volitve.

Pretekle dni so se vršile številne avdiencie. V avdienci pri kralju je bil tudi načelnik Jugoslovanskega kluba dr. A. Korošec. Njegovi avdienci se v političnih krogih pripisuje velik pomen.

Vprašanje zopetnega vstopa Bože Maksimoviča v vladu je zopet prišlo na površje. To pot bi imel Maksimović prevzeti prosvetno ministrstvo.

V Nišu se vrši slavnostno odkritje spomenika narodnemu junaku. Na slavnost so odpotovali predsednik vlade Vukičević, predsednik narodne skupščine Marko Tričković, vojni minister general Hadžić in nekateri drugi. Tudi kralj bo prišel v Niš.

Splošno se pričakuje, da bo kralj to pot podpisal ukaz o razpustitvi narodne skupščine in o razpisu novih volitev, o imenovanju nekaterih novih velikih županov in morebiti tudi o spolnitvi vlade. SLS pred volitvami ne bo vstopila v vladu.

Napetost med Jugoslavijo in Italijo ponehne. Najbrž se bo spor kmalu poravnal. V sporu med Rusijo in Anglijo stoji naša zunanja politika na strani Anglije.

Po svetu.

Rdeči mesec

vzhaja nad velikansko kitajsko državo, nad prostranstvom, kjer biva preko 400 milijonov ljudi. Boljševiški Rusiji se je namreč lanj posrečilo zanesti po svojih agitatorjih nov ogenj, nacionalistično gibanje med množice na južnem Kitajskem. To gibanje je imelo svoje središče v milijonskem mestu Kantonu. Tam je sloveči vodja in mislec nacionalistov Sun-jat-sen ustanovil kitajsko narodno stranko »Kuo-mi-tang«. Ta stranka se je močno razvila, zajela je tudi industrijsko delavstvo — in v to delavsko plast so boljševiki začeli sejati svoje ideje. Kitajska narodna stranka je proglasila neodvisno vladu v Kantonu, ki si je postavila za program tri pglavitne namene: 1. Zedinjenje Kitajske; 2. socialno osvobodjenje kitajskih malih kmetov in delavcev; 3. kitajski narod hoče biti organiziran v nezavisni državi, ki bo popolnoma suverena na svojem ozemlju ter enakopravna pri sklepanju pogodb z drugimi državami. Kantonska vlada je najprej šla na delo, da izpolni prvo točko svojega programa, da zedini vse kitajske dežele pod svojo oblastjo. Zato je

začela s svojo armado prodirati proti severu, kjer so stale čete generala Čang-so-lina.

Večna vojna,

to je usoda kitajskega naroda. Že stoletja sem si vojaške tolpe, trdno organizirane pod vojvodi, delijo oblast nad širno deželo. Bridko trpljenje kitajskih delavskih in skromnih množic, ki krvavijo v teh domačih vojnah, je strnil sloveči kitajski pesnik Li-tai-pe v pesem, ki je obtožba proti krvnikom:

Vojvoda, čuj!

Mi smo carjeva moč in slava, ko voda v reki gine, pada, tako se rdeča kri pretaka, vojvoda naš!

Vojvoda naš!

Mi smo carjevi osli in sove!

Deca je gladna..., ječé nas žena zove, v tujni gnijo kosti, samotno truplo plove vojvoda naš!

Vojvoda naš!

V tvojih očeh je strah in zima!

Moja mati bedno plačo ima...

Katera mati še poljublja sina?

Vojvoda naš!

Z novo silo so vzplapolali plameni vojne na Kitajskem v letu 1926. Z boljševiškim duhom prepojena kantonska armada je začela prodirati proti severu, je zavzela rodovitne pokrajine okoli mesta Šang-haija, ki je glavno industrijsko središče kitajske države.

Razkol v narodni stranki.

Kantonski vladi, ki je postala pglavitna predstavica Kitajske, je ves čas stal ob strani s svetom, denarjem in dobavami orožja boljševiški odposlanec Borodin. On je idejno vodil vse nacionalistično gibanje. Kmalu pa se je v Kuo-mi-tangu, v vrstah narodne stranke zbudil močen odpor proti boljševiškemu vplivu. Zakaj široke ljudske množice Kitajske sicer hrepenijo po miru, po socialnem osvobodjenju malega kmeta, po zedinjenju Kitajske v neodvisno in napredno narodno državo, a komunizma nočejo in ga odklanjajo. V kitajski narodni stranki je nastal razkol: v Kantonu ima sedež boljševiško navdahnjena vlada, večji del narodne vojske pa se je pod vodstvom Čang-kai-šeka odcepil in ustanovil lastno vladu v Šang-haiju (v mestu ob morju). Te dogodke naši bravci že poznajo iz prejšnjih števil.

Angleški orel in ruski medved.

Boljševiki zasledujejo s svojo politiko na Kitajskem namene, ki segajo zelo daleč. Organizirali so svojo »Zvezo socialističnih sovjetskih republik« kot »zvezo proletarskih narodov«, ki jo postavljajo v ostro nasprotje z Zvezo narodov v Ženevi. Boljševiki stremijo za tem, da bi zanetili svetovno revolucijo. Ko so se jim vsi poskusi, zrevolucionirati zapadnoevropske dežele, ponesrečili, so se lotili velikanske angleške državne stavbe, ki jo hočejo popolnoma zrušiti. Zato so boljševiki podpirali protiangleško gibanje v Indiji, v Perziji, zato podpirajo radikalno narodno stranko v Egiptu. Da zrušijo velikansko državno zvezo angleških držav in naselbin, ki jo smatrajo boljševiki za najhujšo sovražnico svoje države, in da z narodnimi državami, ki se bodo razvile iz dežel, ki se bodo osvobodile angleške nadvlade, ojačijo svojo državo, so boljševiki podprli kitajsko narodno gibanje v njegovem boju proti Angležem.

Med Anglijo in Rusijo pa so navidezno vladali čisto redni odnošaji. Anglija je imela svoje trgovinsko zastopstvo v Moskvi, ruski komisar pa je sedel v Londonu. Ko se je izvršil razkol v kitajski narodni stranki in ko je boljševiška stru-

Atrox:

Socialistom v premislek.

Bilo bi omalovaževanje pomembnosti mariborskega pravnega procesa in novih zapletljajev v zadevi streljanja na nemške demonstrante ob prevratu leta 1918, ako krščanski socialisti ne bi spregovorili načelno k stvari.

Urednik Eržen je v glasilu »Volksstimme« pred volitvami priobčil članek, v katerem je dolžil »die Pfaffen und die Kuttenträger« streljanja iz bogoslovja na Glavnem trgu. Pred okrožnim sodiščem je pravdo z duhovniki izgubil. Maščeje vati za to pa se hoče on in njegovi pristasi na ta način, da propagira izstop iz katoliške vere in cerkve. Njihov klub svobodomiselcev živahno prireja v to svrhu sestanke. 17 socialistov je dejanski ba je svoj izstop že izvršilo.

Resnicoljuben človek, ki mrzi ozkosrčnost in ni malenkosten v velikih stvarih, mora ob nepristranskem motrenju tega dogodka zopet ugotoviti politično zaletelost in pojmovno zgrešenost toliko hvalisane politične dozorelosti slovenske javnosti. Brez vsake načelnosti se klobasari tja v en dan. O kakem treznem umevanju zadeve ni govora; vodi in odločuje le politična strast in stremljenje, vzbuditi temno dušo človekovega sovrastva.

Kdor pozna odnos socializma do cerkve v njegovem razvoju in kdor zasleduje z zanimanjem to razmerje socializma do katoliške vere v zadnjih letih, kako se namreč zadržuje socializem in njegovi predstavitelji glede važnega vprašanja pomembnosti in vloge pozitivne vere v socialnih bojih človeštva — naše ozkosrčne razmere z delivci mogočih fraz ne pridejo tu v poštev —, mora ugotoviti resen in iskren preokret na strani nemške in avstrijske socialne demokracije, ki je sicer še neznan in še skoraj neviden na zunaj, kaže pa vendar, da bo ob primernem umevanju in ob političnem sodelovanju s katoliškimi strankami teh držav prišel do presenetljive dozoritve. Hočem dokazati. Avstrijska socialna demokracija je v svojem, lansko leto na kongresu v Lincu spreje-

tem programu opustila bojno razpoloženje napram katoliški veri ter izločila frazo: vera je zasebna zadeva, ki javnega življenja posameznega človeka ne zadeva. Dva nemška socialna demokrata naj govorita: socialist Levi, ki roti svojo stranko, naj se nikakor ne da — tudi v vprašanju konkordata ne, ki je v Nemčiji skoro dnevno časopisno vprašanje — zvoditi v »liberalno« kulturno bojno razpoloženje, piše dobesedno v prevodu: »Naš boj za politično prepričanje centrumovega delavca ne bo od ničesar prizadet huje, kakor če se lotimo njegovega katoliškega verskega prepričanja.« In socialist Sollmann piše: »Naš boj gre zoper brutalni, edino in le zoper zemeljski kapitalizem, ne velja nežnim poezijam, ki jih vera pihlja okoli Nebeške kraljice, naš boj gre zoper nasilne internacionalne magnate kapitala, nikakor pa ne zoper katoliške svetnike v spokorniški obleki asketov.«

Mi socialisti moremo mnogo razbrati iz teh vrst in sklepati za bodočnost. Kako pa pri nas v tem oziru? Menda vsaj vprašanje smemo staviti, da seveda odgovora ne vemo. Začuditi bi se morali, da se gonja zoper katoliško vero danes ne bi več nadaljevala po zgledu kulturnobojnežev in v znamenju »Proč od Rima!«, ako ne bi vedeli, česar se vsega naš neinteligentni, v proslulih vodah tako zvanega liberalizma vzgojeni in v njegovih frazah plavajoči socializem v volivnem boju poslužuje. (Res je, žal, da sicer tudi vsemu slovenskemu javnemu življenju ne moremo dati legitimacije visoke etične višine.) V tem oziru je socialni demokrat pri nas še zmiraj veren bratec nosilca visoke naprednosti, ki je označena po dekadenci, propadlosti in plitvosti liberalizma. Gesel in načina političnega boja meščanske kulture se oprijemlje socializem, ki trdi, da je tvorec nove družbe, graditelj pravičnega in nerazrednega socialnega reda v človeški skupnosti.

Pustite vendar take poti, ki vaši stvari ne koristijo in nas še bolj razdvajajo

ja bila močno potlačena, se je Anglež odločil, da napravi konec navidezemu prijateljstvu z Rusijo. Angleška vlada je dala s silo preiskati sedež boljševiškega zastopstva v Londonu, je tam našla listine, ki dokazujejo, da je Rusija razplela obširno mrežo revolucionarnih tajnih organizacij in špijonskih celic po angleškem imperiju — kar je že itak bilo znano. To priliko je Anglija porabila, da javno ožigosa pred vsem svetom boljševike kot rušilce svetovnega miru, ki hočejo zrušiti svetovni red kulturnega sveta. Angleška vlada je uradno pretrgala stike z Zvezo socialističnih sovjetskih republik, odpoklicala svoje zastopnike iz Moskve domov ter povabila boljševiške zastopnike, naj zapustijo angleška tla, kar so storili včeraj.

Boj med orjaško angleško državo, ki združuje eno četrtino človeštva pod svojo vlado, in med boljševiško vlado je postal očiten in silen. Zaenkrat je Rusija na Kitajskem zgubila igro. Vendar bo ta velikanski, sicer tihi, a za usodo Evrope in Azije odločilni boj šel naprej in se bo odločil ob kitajskih rekah in v Indiji.

Stanovanjski problemi.

Kljub precej optimističnim vladnim poročilom o stanovanjskih razmerah v naši državi še ni rešeno stanovanjsko vprašanje. Dejstva so bolj zgovorna in bolj tehtna, kakor vsaka druga izjava. In dejstva dokazujejo, da je pri nas še veliko ljudi brez stanovanj, ali pa, da so primorani stanovati v nezdravih stanovanjih. Vsekakor so pa take razmere, da se ne sme ukiniti stanovanjska zaščita.

V tem pogledu je napravila korake tudi Delavska zbornica v Ljubljani, ki je zbrala dokazilni material in poslala na ministrstvo dopis glede stanovanjskega vprašanja. Dopis se glasi:

Ministrstvu za socialno politiko v Belgradu.

Na dopis št. 3588 z dne 8. maja 1927 si usoja podati podpisana zbornica sledeče mišljenje:

Iz priloge »Stanovanjski podatki za Ljubljano« je razvidno, da bi se moralo graditi v Ljubljani od leta 1914 do 1926 1750 stanovanj. Dejansko se jih je zgradilo 550, torej jih manjka 1195.

Glasom priložene statistike stanovanjskega urada v Ljubljani je prosilo, odkar je urad obstojal, za stanovanja 1989 oseb. Stanovanja pa so se mogla dodeliti le 687 prosilcem, medtem ko so ostale 1302 prošnji nerešene.

Iz tega se razvidi, da smo cenili pomanjkanje stanovanj v kalkulaciji, navedeni v prvi prilogi, z vso previdnostjo, da smo se izogibali vsakega pretiravanja in navedli minimalne številke.

— Maribor bi moral zgraditi po slični kalkulaciji v letih od 1914 do 1926 960 stanovanj, zgradil jih je pa 250, toraj jih primanjkuje 710. Tudi ta številka je potrjena po cenitvah stanovanjskega urada. Zaključek: V najvažnejših krajih teritorija podpisane zbornice je doseglo pomanjkanje stanovanj leta 1926-27 svoj višek.

Popolna svoboda pri razpolaganju s stanovanji in pri določanju najemnin bo imela te-le posledice:

Ona bo dvignila najemnine do te višine, da jih del najemnikov ne bo več zmogel. Za gospodarsko jačje sloje, ki bodo te najemnine zmogli, bo pomanjkanje stanovanj prenehalo. Oni bodo lahko dobili v starih hišah dovolj stanovanj. Gospodarsko šibkejši sloji bodo stisnjeni deloma v slaba stanovanja, deloma pa izrinjeni iz njih.

Mesto gospodarsko jačji sloji bodo postavljeni baš gospodarsko najšibkejši sloji pred nalogo, da bi bili reflektanti na najdražja stanovanja v novih hišah. Pomanjkanje stanovanj bi moglo prosto razpolaganje s stanovanji le v toliko in v tem slučaju omiliti, v kolikor bi navajalo k prezidavanju obstoječih velikih stanovanj s tem ciljem, da se napravijo z enega stanovanja dve.

Vendar svobodno in neregulirano razpolaganje s stanovanji ni najboljša sredstvo, da se to doseže.

To sredstvo bi učinkovalo še le v tem slučaju, če bi ostajal radi previsokih cen del stanovanj po ukinitvi stanovanjske zaščite prazen, tako da bi silili na prezidavo gospodarski razlogi. — Zaključek: Stanovanjski zakon se iz zgoraj navedenih razlogov ne sme končno likvi-

dirati, ker bi bile prenešene s tem vse posledice pomanjkanja stanovanj na rame socialno najšibkejših slojev in ker bi to povpraševanje po stanovanjih v novih hišah še zmanjšalo.

V novem zakonu naj ostanejo najemnine maksimirane. Morejo pa se valorizirati. Večji del valpriziranih najemnin pa se mora stekati v občinske fondе za zgradbo novih stanovanj.

Odpoved stanovanj naj bo dopustna le v tem slučaju, kjer da lastnik hiše stranki na razpolago drugo, četudi manjše stanovanje, ali pa v tem slučaju, kjer more s posredovanjem lastnika hiše ali občine doseči, da dobi stranka na raz-

polago stanovanje v novi hiši proti najemnini, ki ne presega določenega dela njenih mesečnih dohodkov.

Odločilne važnosti je, da vpliva zakonodaja na kreditno politiko v tem zmislu, da bodo oskrbovali hipotekarni zavodi zainteresiranim občinam in drugim interesentom gradbene kredite in da bodo prispevale občine in država delno h kritju nadnormalno visokih obresti, ki povzročajo danes, da se dajo graditi nova stanovanja le proti nezmagljivo visokim najemninam.

V prihodnjih številkah bomo navedli priloge k temu dopisu. (Dalje.)

Jugoslovanska strokovna zveza.

Viničarji.

Strokovna zveza viničarjev in kmetijskih delavcev, centrala Ljutomer, ima redni občni zbor dne 12. junija 1927 v Katoliškem domu v Ljutomeru. Začetek ob 9 dopoldne. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 2. poročilo načelstva in nadzorstva; 3. sprememba pravil in poslovnika; 4. volitev načelstva in nadzorstva; 5. poročilo zastopnika JSZ; 6. slučajnosti in predlogi. Po občnem zboru se bo vršilo organizatorne SZV in sicer: 1. Ideje krščanskega socializma, poroča zastopnik JSZ; 2. zaupniki in njihove dolžnosti, poroča tov. Rozman. Skupine naj pošljejo polnoštevilno svoje delegate na zvezin občni zbor v zmislu pravil. — Načelstvo.

Vsem skupinam! Skupine naj predložijo za zvezin občni zbor morebitne predloge vsaj do 6. junija zvezinemu tajništvu. Na poznejše predloge se ne bo moglo ozirati. Skupinam pošljemo še posebne okrožnice, zaupnikom pa pismena vabila za občni zbor in organizatorni tečaj, ki se bo vršil po občnem zboru. Vsa zaostala članarina se mora izplačati centrali pravočasno; član, ki tega ne bo storil, bo črtan. Red in točnost sta prvi pogoj za moč in urejenost vsake organizacije!

Sv. Barbara v Halozah. Dne 15. maja se je vršil sestanek viničarjev v društvenem domu. Govoril je tov. Rozman, tajnik viničarske zveze. Sestanek je bil zelo dobro obiskan. K lepemu uspehu je pripomogel domači g. župnik, ki je navzoče bodril, naj se z vso močjo oprimejo svojega edino rešilnega stebra — organizacije. Pristopilo je veliko število viničarjev in viničark, dne 29. maja pa se je že vršil ustanovni občni zbor skupine. Živel! zavedni viničarji!

Velika Nedelja. 22. maja se je vršil sestanek viničarjev v Sodincih pri Veliki Nedelji. Poročal je zvezin tajnik tov. P. Rozman. Pristopilo so vsi navzoči ter se je ustanovila plačilnica pod predsedstvom tov. A. Mariniča. V kratkem se bo ustanovila skupina. Pripomniti je samo, da smo v tem kraju samostojnim demokratom temeljito prekrščali račune z našo strokovno organizacijo. Ljudje so bili zaslepljeni, ker so zelo čitali »Domovino«, v srcu so pa dobri in še nepokvarjeni. Rešila jih bo duševne kakor gospodarske propasti edino organizacija. Tukaj naj bi se zgledevali tisti, ki bi radi veljali za najidealnejše kristjane, a organizacije revnega ljudstva, naše strokovne zveze viničarjev, pa nikakor ne morejo prenesti ter ji nočejo priznati velikanskega, tako rekoč apostolskega pomena med zapuščenimi in raztresenimi člani človeške družbe.

Skupina Ljutomer. Strokovna zveza viničarjev naznanja, da se bo vršila seja dne 6. junija, to je na binkoštni ponedeljek, ob pol 10 dopoldne. Seja je zelo važna, predvsem radi novega poslovnika in pa razgovora o naši bodoči nalogi v strokovni organizaciji. Posebno opozarjamo še zaupnike, da pridete vsi, ker je odvisno od vas, kako bo organizacija napredovala. Vemo, da je težko delo zaupnika, toda kljub temu bodite ponosni na to in se ne vdajte, delajte korajžno in stojte vedno na straži za naše teptane pravice. Vsak viničar mora v organizacijo! Kajti le v organizaciji je moč. Zaupniki, poberite stare izkaznice in naročnino za tri mesece po 10 Din. In sicer takoj! Kdor pa misli odstopiti, se mu naj izkaznica na notranji strani prekriža. Kdor pa bo član še dalje, temu izstavite novo izkaznico. Zaupniki, ravnajte se po tem navodilu in prinesite izkaznice s seboj na sejo 6. junija. Seja se vrši v

Slamjaku št. 50. Opozarjamo še enkrat, da se seje sigurno udeležijo vsi odborniki.

Sovražniki Strokovne zveze viničarjev. Ze od početka Strokovne zveze viničarjev poznamo kot najhujše sovražnike naše organizacije ljudi, ki so pristaši kapitalistične samostojno demokratske stranke. Vedno so prežali, kako bi nam škodovali. Odvračali so viničarsko ljudstvo proč od organizacije, predmet zbadanja in obrekovanja teh ljudi je bila vedno SZV. Kljub temu se organizacija razvija z velikimi in naglimi koraki. To je gotovo najboljši odgovor vsem našim sovragom. Nekateri pa so postali radi tega vrtoglavi in vpijejo, kako bo radi tega hudo prišlo in obrekujejo vse po vrsti iz organizacije na najpodlejši način. Ker pa tako početje presega vse meje potrpežljivosti, bomo iskali pravico na pravem mestu. Vsakega bomo pozvali na odgovor, ker nam to veleva dolžnost, poštenje in ugled organizacije na znotraj in zunaj. Člani in funkcionarji pa vztrajajte, naznanite vsakega takega obrekovavca centrali. Ko bodo gotovi ljudje pošteno izkupili in dobili plačilo za svoje laži in obrekovanja, se bodo najbrž vsi spametovali. Boli jih samo to, da ne bodo mogli več v kalnem ribariti in izkoriščati viničarsko ljudstvo v politične namene. V popolno zadoščenje nam pa bodi, da pridobimo vse viničarje v našo organizacijo, katera postaja dan za dnem močnejša in trdnejša, da si bodo ob njej razbili vsi nasprotniki svoje glave, ako bodo poskušali butati vanjo.

Sv. Barbara v Halozah. 29. maja se je pri nas vršil ustanovni občni zbor skupine SZV ob devetih dopoldne v dvorani Sv. Katarine. Govoril je zastopnik centrale tov. Košnik, ki nam je orisal delo in razvoj organizacije in njeno nujno potrebo. Člani so z odobravanjem vzeli njegove besede na znanje, nakar so vsi navzoči nečlani, pristopili k organizaciji. Za predsednika je bil izvoljen tov. A. Mlakar in za tajnika tov. Veit Janko. Razveseljivo je za nas zlasti to, da nam povsod pomaga naš č. g. župnik Vogrinc, ki je posetil tudi naš občni zbor ter obljubil vsestransko pomoč, za kar se mu na tem mestu iskreno zahvaljujemo.

Izjava. Podpisani Kumer Lovrenc, posestnik v Litmerku, izjavljam, da ni res, kar sem izjavil zoper odbornike Strokovne zveze viničarjev, skupina Litmerk pri Ormožu. Obžalujem nepremišljenost in se zahvaljujem odboru imenovane skupine, da je odstopil od sodniškega postopanja. — Kumer Lovrenc, I. r.

Brezalkoholna uporaba sadja.

Izgledi za alkoholno produkcijo so po soglasni ugotovitvi skoro vseh v poštev prihajajočih strokovnjakov prav slabi. Z zdravstvenega in moralnega stališča mora to nazadovanje vsakdo pozdraviti. Saj čutimo, da je alkoholizem posebno za naš narod najpogubnejša socialna bolezen, ki ruši temelje posamezniku, družini, občini, državi in cerkvi. Toda baš radi nazadovanja konzuma in drugih neprilik prihajajo sadjarji, posebno pa vinogradniki (in tudi gostilničarji) v mučen položaj, da proizvodov, za katere se pridelovalni stroški niso znižali, ne morejo spraviti v denar za primerno ceno. Tako nastaja vinska kriza, o kateri se pri nas vedno več piše in govori. Da kriza obstoja, je ugotovljeno. Da se predvidoma sama ne bo ublažila, je tudi naravno. Iz tega sledi, da je treba iskati novih načinov predelave ozir. uporabe, ki bolj odgovarjajo zahtevam, po katerih je in bo predvidoma vedno več — po-

vpraševanja. Alkoholnih vin je preveč, po brezalkoholnih izdelkih pa povpraševanje posebno v zadnjem času silno raste. Njih konzum se bo pa še znatno povečal, ker se vrste abstinentov množe in se mladina vzgaja v duhu popolne treznosti.

Kakor lansko leto, namerava tudi letos »Brezalkoholna produkcija prirrediti več tečajev, na katerih se bo obravnavalo najvažnejše o brezalkoholnem gospodarstvu (vkuhanje, sušenje, pridelovanje brezalkoholnih sadnih in grozdnih sokov v domačem gospodarstvu in v obratih; ohranjanje svežega sadja in grozđa, organizacija prodaje teh pridelkov in izdelkov itd.) Kdor se želi I. tečaja (o priliki velesajma) dne 4. julija udeležiti, naj to javi po dopisnici »Brezalkoholni produkciji« Ljubljana, Poljanski nasip 10.

Ne prezrite te ugodne prilike, da se o tem važnem vprašanju pravočasno poučite!

Tedenske novice.

Občni zbor I. delavske hranilnice in posojilnice v Mariboru, r. z. o. z., se bo vršil v nedeljo 12. junija ob pol 9 dopoldne na Koroški cesti 1 s sledečim dnevnim redom: 1. Dopolnilne volitve načelstva; 2. volitev nadzorstva; 3. odobritev poslovnika za malo hranjenje; 4. slučajnosti. — Ako bi ta občni zbor ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo vršil pol ure pozneje na istem kraju in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal ne glede na število navzočih. — Načelstvo.

10 letnica majske deklaracije se je praznovala dne 29. majnika po vsej deželi zelo slovesno, predvsem v Ljubljani in Mariboru. V Ljubljani je nastopila šolska mladina v soboto in nedeljo, Slovenska straža je pa privedila precej dobro obiskan shod v Unionu. Najbolj se je pa postavil Maribor, kjer je prisostvovala glavnemu zborovanju na mestnem trgu desetisočglava množica.

Zgradba doma Delavske zbornice za Slovenijo se prične graditi v najkrajšem času, ker je odobril minister za socialno politiko še naknaden kredit, ki ga je zahteval mestni magistrat v Ljubljani. Kakor znano, je dovolil v ta namen že dr. Gosar 1,500.000 Din.

30 letnico službe na starem pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani je praznoval ondotni uslužbenec Franc Ržišnik.

Previdna gospodinja, ki ve, da je prava kava škodljiva, kuha žitno kavo. In ker je najboljša žitna kava iz rži, kupuje žiko v rdečih zavitkih!

Odbor Krščanskega ženskega društva je takole sestavljen: Gdčna Cilka Krek, predsednica; ga N. Sadar, podpreds.; ga N. dr. Logarjeva, tajnica; gdč. S. Vencajz, namestnica; ga prof. Sušnikova, blagaj.; gospodarja ga Vrhovčeva in Murmayerjeva.

Izreden slučaj. Dne 16. majnika se je vršil v Ljubnem v Savinjski dolini pogreb posestnika Martina Sedmak. Brat umrlega je šel po pogrebu v podstrešje po delovno obleko. Na stopnicah mu je pa spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico, na koje posledicah je umrl v par dneh.

Iščejo se sorodniki pokojnega Mihaela Strelec, r. 28. avgusta 1875, kateri je umrl v Ameriki. Javijo se naj pri izseljeniškem komisariatu v Zagrebu.

Pomilostitev. Na predzadnjem poročenem zasedanju zaradi umora sejnarja Karla Primožiča na smrt obsojeni mesar Branko Pintar je pomilostčen na 18 let težke ječe.

Korajžni so. Profesorji na učiteljskih v Karlovcu, Gospicu in Petrinju so po časopisnih vesteh sklenili stopiti v stavko, ker jim država še dosedaj ni izplačala nadur za leto 1925 in 1926. To bi bili veseli študentje! Mi pa menimo, da imajo gospodje prevedeno kri za take korake in da bodo pričeli štrajkati takole po 20. juniju.

Nova vojašnica. Na zagrebškem aerodromu prične vojaška oblast zidati že prihodnji mesec novo, moderno vojašnico.

Smrt pri iskanju dela. Rudolf Rizzi, oče treh nepreskrbljenih otročičev je šel iskat dela v Zagreb. Da bi si skrajšal pot, je krenil po prog. Ravno, ko je hotel prekoračiti tračnice, ga je zgrabil stroj in tako ranil, da je umrl v hudih bolečinah v bolnici.

Novi 100- in 1000 dinarski bankovci. Te dni je prispela preko Sušaka v Belgrad pošiljka novih sto- in tisočdinarskih bankovcev v vrednosti 1.500.000 dinarjev.

Cigani so ukradli v Titelju pri Osjeku tamošnjemu policijskemu komisarju 6-letnega otroka. Dečka dosedaj še niso mogli najti.

Za borbo proti odmetnikom. Notranje ministrstvo je odredilo za letošnje leto poseben kredit 200.000 Din za podpore rodbinam v borbi zoper odmetnike in hajduke padlih, pohabljenih in za delo nesposobnih članov, ki nimajo pravice do pokojnine ali invalidnine.

OBLEKE IN PLAŠČE

LASTNEGA IZDELKA — PO NAJNIZJIH CENAH DOBITE PRI

JOS. ROJINA, LJUBLJANA
ALEKSANDROVA CESTA 3.

Nadebudna dijaka. Jakov Andrijevič in Mirko Loz, dijaka na gimnaziji v Mostarju sta pobegnili od doma. Da ne bi trpela pomanjkanja, je vzel Jakov svojim domačim 25.000 dinarjev. Policija je poslala za njima svoje pozdrave.

Bojevit finančni stražnik. Na severno obmejni finančni stražnici pri Cmureku sta se v pondeljek sprla med seboj dva finančna stražnika. Med preprirom je eden zgrabil nabasano puško ter ustrelil proti svojemu 27 letnemu tovarišu Andreju Derevicku. Kroglja ga je težko ranila v prsa. Mariborski rešilni oddelek, ki je bil poklican na licu mesta, je pripeljal ranjenca v mariborsko bolnico. Tamkajšnji gospodje pravijo, da bo ranjeni ozdravel.

Smrt daleč od doma. Ivana Kotnika, doma iz Slovenjgradca ter službujočega v Kumanovem je po nesreči ustrelil nekaj rekrut. Kotnik je bil takoj mrtev. Proti dotičnemu vojaku je vpeljana preiskava.

Divje svinje na Pohorju so delale veliko škodo. Pretečeni teden pa sta posestnika Slavko Godec in njegov sosed ustrelila dve stari svinji, dva mladca, enega je ujel lovski pes, 13 mladičev je pa zbežalo. Iz tega je razvidno, da skoti divja svinja celo 13 mladičev. Ustreljeni merjasec je tehtal 83 kg, svinja pa 70 kg.

Ponarejeno vino. Oblasti so prišle na sled, da imajo ponarejevalci vina kar svojo organizacijo. Prodajali so ga pod firmo »dalmatinca«. Vsakodnevno se dogajajo slučajji, da ljudje vsled tega zavžitega vina obolevajo. Zato so odredile oblasti po vsej državi stroge preiskave, katerih uspeh je bil ta, da je šlo nekaj sodov vina v kanal, nekaj ljudi pa v luknjo.

Strašen zločin. 16. maja so ob 2 ponoči vdrli neznan roparji v Jarenini v gostilno Ferdinanda Nedeljka, čegar hiša stoji na samem. Družina je spala. Roparji so se splazili v sobo in napadli gospodarja in gospodinjso s krampji in sekirami. Žena je bila takoj nezavestna. Mož pa je skušal pobegniti, a so ga roparji prestregli in pobili na tla. Nato so prebudili vso hišo, da bi našli denar, a so našli le malenkostno vsoto. Zločin so odkrili zjutraj sosedje, ki so prišli v gostilno in trafiko. Mož je ležal v kuhinji strašno razmesarjen, žena pa nezavestna v postelji, kraj nje pa je spalo v mlaki krvi njeno malo dete. Oba so prepeljali v bolnico, kjer je mož takoj izdihnil, žena pa se še bori s smrtjo. Aretirali so že več osumljenцев. Zasedovanje se pa vrši s polno paro.

DRUŠTVO DIPLOMIRANIH BABIC.

Iz nekega štajerskega mesta je prišla k društvu članica, katera nam je opisala neznosne razmere njenega okraja. Mazačke so že tako predrzne, da gredo otroka krstiti na ime diplomirane babice, kar presega že vse meje. Ker bomo v tem slučaju storile vse potrebne korake, prosimo vse članice, da nam enake slučaje z natančnimi podatki in našlovi javijo. Ako bi vlada uvidela, da res ni potreba diplomiranih babic, bi prenehala z vzdrževanjem babiških šol in ne bi žrtvovala vsote, ki jih vporabi v ta namen, ampak bi prepustila uboge matere in novorojenčke nevesčim vsiljivkam.

Agitirajte za „Pravico“!

Krekova mladina.

PROSVETNI DAN KREKOVE MLADINE
dne 18. in 19. junija pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. — Spored:

18. junija ob 6 zvečer sv. spoved krekovcev.

Ob 8 sprejem zastopnikov centrale, krekovcev in gostov.

Dne 19. junija ob 5 zjutraj budnica.

Ob 7 zbiranje svetomiklavške in ljutomerske Krekove mladine, nato spreved z godbo in zastavo nasproti krekovcem iz Haloz.

Ob 8 sv. maša, katero daruje g. prefekt Ante Kordin iz Ljubljane; med sv. mašo skupno sv. obhajilo krekovcev.

Ob 9 zborovanje v društveni dvorani:

1. Naša mladina. Referira oblastni poslanec tov. Peter Rozman.

2. Preosnova današnje mladine. Referira g. Ante Kordin iz Ljubljane.

3. Na delo! Referira tov. Srečko Peterlin iz Ljubljane.

Po vsakem referatu razgovor.

Ob pol 3 večernice.

Ob 4 akademija Krekove mladine v Društvenem domu. Na sporedu so nastopi viničarskih pevskih zborov, tamburašev, deklamacija, alegorična slika in slavnostni govor. — Vstopnina: sedeži po 4 Din, stojšče po 2 Din. — Po akademiji bo srečolov. Srečke po 1 Din.

Tovariši krekovci! Krščanski socialisti! Bratje Orli in Orlice! Člani katoliških izobraževalnih in prosvetnih društev! Katoliška mladina! Mi vsi smo poklicani, da damo našemu narodu v bodočnosti močnih, značajnih in kremenitih mož in žen. Mi vsi smo v boju z modernim liberalizmom in materializmom, zato je naša sveta dolžnost, da se bratski združimo, se spoznamo, vzljubimo, skupno manifestiramo ter si ustvarimo načrt dela za bodočnost. Zato vabimo vsa okoliška društva in krščansko mladino, zlasti viničarsko, iz Svetinj, Svetega Bolfenka, Središča, Ormoža, Ljutomer, Kapele, Gornje Radgone, Velike Nedelje, Haloz itd. na naš Prosvetni dan. Duh pokojnega dr. Janeza Evangelista Kreka naj nas ta dan bratski združi!

Na svidenje!

Pripravljavni odbor.

USTANOVNI OBČNI ZBOR VINIČARSKEGA OKROŽJA KREKOVE MLADINE

se bo vršil v soboto 18. junija ob 8 zvečer v Društvenem domu pri Sv. Miklavžu. Dnevni red:

1. Poročilo pripravljavnega odbora in centrale.
2. Sprejem poslovnika.
3. Volitev okrožnega odbora.
4. Slučajnosti.

Občni zbor tvorijo vsi odborniki podružnic Krekove mladine Sv. Miklavž, Ljutomer, Zavrch in zastopniki centrale.

Ljubljana. Tovariši in tovarišice se pozivajo, da se zanesljivo udeležite sestanka, kateri se bo vršil v petek 3. junija v društvenih prostorih. Na sporedu je zelo zanimivo predavanje.

Zavrch v Halozah. Dne 29. majnika se je vršil pri nas ustanovni občni zbor podružnice Krekove mladine ob treh popoldne v stari šoli, ki je bila nabito polna naše mladine. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik prip. odbora tov. Škrinjar Jožef ter podal besedo zastopniku centrale tov. Jožefu Košniku, ki je v daljšem govoru orisal program in naloge Krekove mladine. Za tem so se vršile volitve odbora, pri katerih sta bila izvoljena za predsednika tov. Škrinjar Jožef in za tajnika tov. Ivanjšič Jakob. Za ženske članice je še govorila tov. Plohl Pavlina, članica Krekove mladine Sv. Miklavž. Pri slučajnostih je še tov. Košnik poudarjal pomen Prosvetnega dne, ki se bo vršil 19. junija pri Sv. Miklavžu ter nas povabil, da se ga udeležimo, kar bomo z veseljem storili. Nato se je krasno uspeli občni zbor zaključil, ki bo rodil kakor upamo bogate sadove.

Dopisi.

Tržič. V nedeljo 29. maja so proslavila vsa tržiška društva 10 letnico majniške deklaracije. Po prihodu vlaka ob 9.15 se je otvoril spreved izpred pošte v farno cerkev k službi božji. Nato se je spreved formaliziral zopet nazaj po trgu k slavnostnemu zborovanju, katero se je vršilo v meščanski šoli. Zborovanje je

vodil g. župan I. Lončar. Slavnostni govornik pa je bil g. ravnatelj Lajovic. Končno je bil pripravljen naš moški zbor zapeti par narodnih pesmi, kar bi bilo vsekakor na mestu, pa se je zborovanje predčasno zaključilo.

Ljutomer. Umrila je zvesta članica naše strokovne zveze viničarjev Ana Golob. Njej večni pokoj, ostalim pa iskreno sožalje!

Razno.

Obnova katedrale v Reimsu. 11. maja so na slovesen način izročili obnovljeno katedralo v Reimsu cerkveni oblasti. Katedrala, ki so jo bili za časa svetovne vojne težko poškodovali nemški topovi, so popravljali od premirja leta 1918 pa do sedaj. Katedrala je sedaj v toliko obnovljena, da se bo mogla v njej zopet vršiti služba božja. Slovesnosti je vodil kardinal Lucon.

Kongres proti proklinjanju. V Livornu se je vršil drugi državni kongres proti proklinjanju. In pri nas?

Vse to mi je podložno! Cesar po milosti božji, to ni bilo v Evropi nič nenavadnega; toda kako mora zavidati bivši nemški cesar Viljem cesarja, od čigar milosti so bila odvisna nebesa, pekel, Bog in vrag, pred katerim je moral drugi svet držati najpokorneje jezika za zobmi. Nedavno so namreč našli v starih kitajskih arhivih odlok cesarja Kienlonga iz leta 1786, v katerem je rečeno: »Jaz, kitajski cesar, zapovedujem kralju pekla, da izpusti duše onih štirih Evropejcev, ki so umrli lansko leto v moji ječi. Obenem zapovedujem kralju nebes, da sprejme te štiri duše v svoje kraljestvo. Peking, 1786. Kienlong, kitajski cesar.« Povelje se nanaša na dva frančiškana, p. Sacconija in p. Magnija, ki sta bila leta 1786 z dvema neimenovanima Evropejca vred vržena v ječo, kjer so vsi skupaj umrli. Zakaj so jih zaprli, iz poročil ni razvidno. Vsekako pa se je leto po njihovi smrti ugotovilo, da so bili vsi štirje nedolžni. Zato jih je bilo treba rehabilitirati. Po citiranem odloku so jih izkopali ter v Pekingu z velikimi častmi zopet pokopali. Zanimivo na vsem tem pa je, da jim niso hoteli delati krivice in so storjeno — popravili! Ali se tudi danes to prakticira? — Večidel ne!

Tako je prav. Nemška vlada je dala nove predpise orožnikom glede vedenja napram občinstvu. Orožnik mora nastopiti vedno uljudno, predvsem pa prometni orožniki. Vsako osebo, katero ogovore, morajo pozdraviti vojaško in nasliti z »gospod«, »gospa«, »gospodična«. V prometni službi ne sme več orožnik jesti pred občinstvom. Na ta način ne bo več orožnik »oblast«, ampak uslužbenec ljudstva.

Lindbergov odhod iz Pariza. Lindberg se je podal v svojem zrakoplovu najprej v glavno mesto Belgije, v Bruselj. Kljub dežju ga je pričakovala velika množica. Naslednji dan je bil že v Londonu, kjer so mu Angleži priredili tako navdušen sprejem, da jih redko pozna ta dežela. Ljudstva je bilo zbrana nad 100.000, prostor, kjer bi moral Lindberg pristati, tako nabit ljudstva, da se ni mogel spustiti na zemljo. Krožil je dalj časa po zraku, končno je našel pripraven prostor na travniku blizu letališča. Takoj ga je obsula množica, napadla zrakoplov in ga izropala, ker je hotel vsakdo dobiti kak košček za spomin. Da je bil Lindberg sprejet od najvišjih predstavnikov Anglije in odlikovan, je samoobsebi umljivo.

Velika železniška nesreča. Na koldvoru v Brnu je neki vlak, ki je pripeljal v postajo, trčil v tam stoječi drugi vlak. Udarec je bil tako hud, da sta bili polomljeni obe lokomotivi in več voz. 25 potnikov je bilo mrtvih, nad 120 pa težko ranjenih.

Dota v steklenici. Neka vdova v Lodzu, ki živi od tega, da pobira po smetiščih kosti, železo in slične odpadke, je nabrala tekem let po malem večjo vsoto, ki je bila namenjena za doto njene edine hčerke. Žena je drobiž od časa do časa zamenjala za dolarje. Dolarje je hranila v neki steklenici, katero je skrbno skrivala. Ko je prišla zadnji čas enkrat domov, ji je povedala njena hčerka z veseljem obrazom, da je zaslužila na lahek način 15 grošev: našla je bila med staro šaro par steklenic, ki jih je prodala nekemu cunjarju, ki je prišel slučajno mimo. Prestrašena je šla mati pogledat in ugotovila, da je prodala njena hčerka med drugim tudi ste-

klenico, v kateri se je nahajalo 500 dolarjev.

Potopljen parnik. V bližini Koreje se je potopil parnik, na katerem se je nahajalo 800 ljudi. Več sto ljudi je utonilo.

Zidovski denar. S prvim junijem t. l. dobi Palestina svoj lasten denar. Palestinski frank bo veljal ravno toliko kot angleški, a se deli po decimalnem načinu. Denar je izdelan v starem slogu in nosi podobo jeruzalemskega svetišča.

Pes rešil dvoje oseb smrti. Hišnik Os-Kainz na Dunaju se je prebudil ponoči vsled lajanja svojega psa. Začutil je intenziven vonj po svetilnem plinu. Skušal je zbuditi ženo, toda žena se ni ganila. Zato je začel klicati na pomoč. Prihiteli so sosedje ter alarmirali rešilno družbo, ki je ugotovila pri hišniku in njegovi ženi znake zastrupljenja s plinom ter prepeljala ženo v bolnico. Izkazalo se je, da je bila plinska cev v kuhinji samo na pol zaprta. Pes je rešil zakonsko dvojico s svojim lajanjem sigurne smrti.

Pismo z bombo. Iz Newyorka poročajo: Guverner države Massachusetts, ki ima odločiti o usodi na smrt obsojenih italijanskih anarhistov Sacca in Vancetija, je prejel te dni pismo, na katerem je bila naslikana bomba in v katerem mu pošiljatelj grozi, da bo izvršen nanj bombni atentat, če na smrt obsojenih anarhistov ne bo pomilostil.

Železniška nesreča v Ameriki. Iz Newyorka poročajo: Pri Nysigonu se je porušil del nasipa, vsled česar je skočil neki osebn vlak s tira. Trije železničarji so bili ubiti, štirje težko poškodovani; od potnikov je bilo poškodovanih 16 oseb.

Novo ladje — drsaleci na vodi. Na Donavi se nam obeta kolosalen preobrat v prometu. Neka dunajska akcijska družba namerava že letos voziti do Belgrada in pozneje do Črnega morja z novimi ladjami, ki jih imenujejo Nemci »Gleit-boote«, to so nekake ladje v sredi med aeroplanom in parnikom, Gonil jih bo propeler, kakor pri aeroplanih, v vodo se pa potaplja le do 30 cm in drčijo po vodi kakor vodne ptice do 80 km na uro, doseže pa upajo celo 100 km. Danes vozijo 50 oseb in do 3000 kg blaga. V kratkem pa upajo to število zvišati na več sto oseb in več ton tovora. Od Dunaja do Pešte bodo vozili 4 ure, do Belgrada pa 12 ur, torej mislijo potolči vsak brzovlak.

Skrb za zdravje.

Prva pomoč pri opeklinah. 1. Opekline je treba takoj namazati z glicerinom in potem počasi in previdno obrisati. Bolečine skoraj ponehajo. — 2. Dobro je tudi opekline posuti s pšenično ali riževo moko, to lajša bolečine in preprečuje napravljanje mehurjev. Dobri so tudi obkladki z apneno vodo ali lanenim oljem. — 3. Župnik Kneipp priporoča na opekline pokladati sveže kislno zelje.

Sredstvo proti potanju rok. Komur se pote roke, naj jih večkrat umiva v vodi, ki ni premrzla. V vodi naj raztopi nekaj galuna.

Jeza. Da jeza škoduje zdravju, je že stara, znana stvar in vendar se ljudje kljub temu jeze, kakor bi šlo za stavo. Sredstvo proti učinkom jeze: vzemi dve žlici magnezije na melisnem čaju in pojdi za par ur na sprehod.

O škodljivosti jesiha. Ali jesih škoduje? Velike važnosti je vprašanje, če je jesih, ki ga v našem gospodinjstvu mnogo rabimo, zdravju škodljiv. Uživan v malih količinah dober vinski jesih ni škodljiv, ker pospešuje prebavljanje. Če pa uživamo preveč jesiha, škoduje telesu, ker kvari kri. — Jesih namreč uničuje v krvi mala rdeča telesa, ki so za življenje največje važnosti. Radi tega večkrat opažamo, da so ljudje, ki uživajo preveč jesiha, bledi. Posebno velja to za nekatere žene in otroke, ki z veliko slastjo uživajo precejšnje količine jesiha.

Mora. Mora so sanje, v katerih se pojavi strah, težko dihanje ter nekako tlačjenje. Po hudem borenju se prebudi, kdor je sanjal, ter se domisli strašnih slik v spanju. Navadno je temu vzrok prenasičen želodec ali slaba cirkulacija krvi, če napačno ležiš ali pa imaš podvito roko ali nogo. Zato je treba večerjati precej preje, preden greš k počitku; tudi ni dobro preveč jesti, posebno ne težko prebavljivih jedil, kakor je n. pr. svinjska pečenka ali jajca.

Najboljše in zato najceneje

kupite samo pri

Josipu Petelinc v Ljubljani

nogavice, rokavice, kravate, modno blago, volno, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, toaletno blago, galanterijo, nahrbtnike, razne trakove, gumbice in lišp.

Na veliko! Na malo!

Za kratek čas.

Moderne žene. Služkinja: »Milostljiva, dete sem zgubila.« — Milostljiva: »Prvega vam bom to odtegnila od plače.«

Vedno vljuden. Nekdo obišče kaznjence in se z njimi razgovarja: Vi ste obsojeni na dosmrtno ječo. Kako dolgo že sedite? — Ravno danes je 25 let...! A čestitam, čestitam k petindvajsetletnici.

Lahkoživec. »Kako je denar čudno razdeljen! Ravno tisti, ki imajo največ kredita, ga ne rabijo.«

Novi predstojnik. A: »Kako ste zadovoljen z novim predstojnikom?« — B: »Nov čevljev tišči.« — A: »Res je tako. Zato pa jih je treba mazati!«

Izgovor. Profesor: »Kaj pa slikate?« — Učenec: »Grozde, gospod profesor!« — Profesor: »To ni ravno slabo; toda še veliko manjka, da bo tako, kakršno

je slikal Apel, kateremu so ga ptice letale kljuvat!« — Učenec: »Kaj pa jaz morem za to, da so ptice zdaj bolj pametne!«

Treba je vedeti, koga je vprašal. Učitelj vpraša Morica: Če tvoj oče posodi 150 Din in mu dolžnik vrača mesečno po 50 Din, koliko znaša dolg po treh mesecih? — Moric: 150 Din. — Učitelj: Sedi! Ti ne znaš računati! — Moric: Saj ne poznate mojega očeta!

Če kdo svoje obrti ne zna. Sodnik: Zakaj ste rekli brivcu, da je krvnik. — Obtoženi: Zato ravno, ker je brivec.

Vjel ga je. Šef: Veste, kdor se ne zna tako jasno izraziti, da bi ga vsak razumel, je vol! Ali ste razumeli? — Uradnik: Nisem.

Natančno in resnično. — Ali je gospod župan doma? — Da! — Ali bi lahko z njim govoril? — Ne! obžalujem! Je davi umrl...

Zdravniška preiskava. Zdravnik: Vam ne manjka ničesar. Žila vam bije povsem pravilno. — Pacient: Toda, gospod zdravnik, vi držite prst na moji žepni uri...

Se ne da pomagat. — Gospod urar! Pred tremi dnevi sem kupil pri Vas uro. Zagotovili ste mi, da bo šla, dokler bom živel. Sedaj pa že dva dni stoji. — Ja, veste, pred tremi dnevi ste nekam strašno slabo zgledali.

Učinek protialkoholnega predavanja: »In če bi se vse gostilne potopile na dnu morja, kaj bi bilo!« — Nek poslušalec: »Potem se ne bi noben vrag več obesil, raje bi se vsi utopili.«

NAJCENEJŠE IN SOLIDNO STE POSTREZENI V TRGOVINAH
FRANC PAVLIN, LJUBLJANA, GRADIŠČE ŠT. 3
PODRUŽNICI: TRG TABOR ŠT. 4 BORŠNIKOV TRG ŠT. 4.

Vrednost denarja. Za 100 nemških mark dobiš 1347.50 Din, za 100 lir 312 dinarjev, za 1 dolar 56.50 Din, za 100 francoskih frankov 222.50 Din, za 100 češkoslovaških kron 168.25 Din, za 100 šilingov 800 Din.

Nogavice

fine, trpežne, flor., od Din 14.— naprej

F. & M. Rozman, Ljubljana
Židovska ulica 7.

TURISTE OPOZARJAMO

da se pri nakupu mrzlih jedil in konzerv obračajo le na zajutrkovalnico

Marija Derfel, Mestni trg 12

Štampilje

etikete vseh vrst v fini izdelavi naročite le pri

Sitar & Svetek, Ljubljana
Sv. Petra cesta 13.

Kolesa

raznih znamk, in

najboljše šivalne stroje

sedanjosti, znamke »VESTA« ter posamezne dele, dobite na obroke najceneje le pri

M. PLEVEL — PRESKA

PRI MEDVODAH.

Jernej Ložar — Ljubljana

Sv. Petra cesta 20

priporoča vse vrste obleke za gospode in dečke: najcenejše, nepremočljive dežne plašče, Hubertus-plašče in pelerine iz tirolskega lodna, delavske in dr. modne sportne obleke, srajce, ovratnike itd.

Konkurenčne cene! Postrežba točna!

L. MIKUŽ

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠT. 15

DEŽNIKI in SOLNČNIKI!

NA MALO NA VELIKO
USTANOVLJENO L. 1839.

ČEPICE, DELOVNE OBLEKE

in vsa v krojaško stroko spadajoča dela izvršuje solidno in ceno

IVAN PETERNELJ — PRESKA
pri Medvodah.

NAJBOLJŠA

kolesa in šivalni stroji

in švicarski pletilni stroj »Dobie« je edino

JOSIPA PETELINCA

znamke »Gritzner«, »Adler« za rodbino, obrt in industrijo. — Pouk vezenja brezplačen. Ugodni plačilni pogoji.

Ljubljana — poleg Prešernovega spomenika. Telefon šte. 913. Večletna garancija.

Vsak zaveden somišljenik je član

I. delavskega konzumnega društva v Ljubljani.

Vsaka varčna gospodinja kupuje vse pri svoji lastni zadruzi. --- Vsak dober računar more izračunati, da se kupi najceneje v našem konzumu.

Pierre L'Ermitte:

31

Žena z zaprtimi očmi.

Iz francoščine prevedel L. S.

Kaj se je godilo v skrivnostni globini njenih duš? Ludovik strašni se je ustrašil... dekle tudi. In ne da bi nadaljevala razgovor, ki ju je po prvih besedah oba razburjal — ko eden ni upal z besedo na dan... in druga ni marala slišati... je Marija napravila isto kot navadno... zbežala je s krikom in z roko na očeh:

»Pustite me, ah... rotim vas... pustite me!«

Triindvajseto poglavje.

Ustrahovana vsled Celestina, ki ga je še vedno mučil v notranjosti resničen kes, je postala Melanija tisti večer bolj mirna.

»Končno,« ji je bil poklical v spomin šofer, »dajo celo ubijalcu, ki ga bodo obglavili, cigareto ali kozarec ruma... Marija pa je le kradla. Jutri bo izvršena obsodba nad njo; pustite jo torej danes, da použije v miru svojo zadnjo večerjo. Sicer vas je pa tudi gospa prosila. In potem je nezno v kuhinji, kjer se venomer mesarijo.«

»Oh, kaj gospa..., usedom se nanjo! In kdo pa mesari tu? Jaz se samo branim proti pustolovki, ki je zmožna vsega. Naj bo, bom pa poskušala, da se zdržim... o, ne radi gospé, ampak radi sebe..., ker čutim, da so moji živeci zvezani z želodcem.«

In res je njeno veličanstvo zadržalo svojo jezo. Pred odhodom v sobe je Marija prižigala v jedilni shrambi bakrene svečnike; Ludovik Hughe je prišel kot po navadi po svojega in je ljubko, skoro očetovsko dejal mladenki roko pod pazduho:

»Ali je nocoj vsaj malo bolje?...«

Marija je skomizgnila z rameni kot da je izgubila pogum: to je bil ves odgovor...

»Jutri odpotujem navsezgodaj v Pariz; a če ta teden ne bo boljše, zanesite se name, da bom koj ob vrtnitvi nastopil čisto brez vseh ozirrov. Ne bom dobro spal nocoj ob misli, da ste vi neizmerno nesrečni pod streho, ki je moja... ki je koncem koncev streha poštenih ljudi... Jaz pa hočem, da ste tukaj neizmerno srečni... Čujete-li, moja Marica?... Ne pravim vam teh besed tu kar tako v zrak... Ali razumete, da govorim resno..., oh... tako resno!...«

Marija je dvignila k njemu oči, v katere so zopet prihajale solze...

»Ali mi verjamete, Marija..., moja mala, draga Marija?...«

»Da, verjamem vam... Toda vi ne morete zame ničesar storiti...«

V tem hipu se je zapovedovalno oglašila na hodniku gospa Hughe:

»Kje je gospod Ludovik?«

»Kje hočete, da naj bo!...« je zamrmrala Melanija, ki je tudi prišla po svečnik, katerega ni nič potrebovala.

Marija je odšla poslednja navzgor.

Zopet jo je stisnil duh po cigari v grlu... Nezaupno je pogledala... iskala... Zgodba z njenimi ključji ji je prišla spet na mar... Lega njenega kovčega se ji je zdela spremenjena...

Tedaj ga je odprla, ta kovčeg, ki je hranil toliko spominov...

Prvi, čeprav površni pregled ji je povedal brez sence dvoma, da je bil kovčeg odprt in prebrskan. In ko je Marija predevala drugega za drugim kose perila, je zapazila sredi bele svilene bluze debel pepel, odpadel s cigare.

Ura je bila 11 ponoči.

V svojih ogorčenih mislih je Marija vzpostavila prizor: nekdo je prišel danes v njeno sobo... neki moški brez najmanjšega dvoma... Vstopil je bil sem kot da je tu doma s smotko v ustih... Ni bil to gospod Hughe niti Ludovik... Torej Celestin... Zakaj potrebna je gotova duševna podlost za izvršitev izvestnih stvari.

A Celestin ni bil sam... Celestin je ovca... vodila ga je Melanija... in ga prisilila, da je postal njen sokrivec. Vzeli so ji bili ključke, toda ne, da bi jo okradli... le da vidi... se prepričajo... najdejo podatkov o kom ali čem.

Idoč logično od sklepa do sklepa v tem zelo jasno očrtanem problemu, je Marija kmalu dognala dovolj.

In ko si je vse to predstavila... vse videla natanko kot da je bila sama prisostvovala prizoru, se je dvignil v njej stud, neizmeren, nepremagljiv, pogrezujoč vsakršno neodločnost. Sam gospod župnik ji ne more več očitati, če zapusti hišo, kjer so tako ravnali ž njo.

Jutri zjutraj odide.

Sedeč na svoji majhni železni postelji, premišljuje Marija dolgo v noč...

Drugo za drugo vidi zopet temne postaje, po katerih je polagoma prišla sem... v tak položaj, da je usoda nje, Rozaline pl. Cressy, nekaj gra-

ščakinje na Framboisieri, odvisna od tega gnojnega sovraštva, ki se imenuje Melanija!...

Žival je žival. Pustimo jo, da požre svojo vrstnico za eno kost več ali manj, za malo razliko v izmeri hrane, ker je ta hrana pač njeno edino upanje in njen edini ideal.

Toda človeško bitje, naplavljeno kot ona na ta otoček bede!

Toda tako zvana izobraženka!...

Toda krščena duša!...

Toda žena, ki je šla skozi življenje, pa se za-grize z vso divjostjo v ubožico, ki ga komaj pričinja!...

Dvigajoč oči k svojemu razpelu, kjer visi samotni On, ki je podal edinstveno pravilo za srečo: Ljubite se med seboj, se spusti Marija Durand v jok.

Kako strašna reč!... Pasti s svojega socialnega položaja... biti prepuščena brez obrambe bitjem, za katere boste vedno tujka in pri katerih vzbujajo vaše lastnosti, namenjene drugačnemu okolju, takšen odpor nizkote zavisti.

Marija se je zagledala v daljavo kot da išče v preteklosti obraz svojih prednikov, da jim poreče:

»Vi, ki ste pripadali vodilnemu razredu, bi bili morali vendarle to vedeti in predvideti!...«

Potem bi jaz ne bila morala hoditi po tem križevem potu, ki ni moj.

Pri kateri postaji sem že?...

Kaj me čaka jutri?...

Zopet tlak?... Nova družina, kjer bom začela z drugo Melanijo prenašati iste prizore istega žalostnega življenja..., ker imajo isti vzroki iste posledice?... Oh, gotovo, če bi se hotela boriti!... Če bi dejansko hotela zapustiti svoj razred, svojo odličnost..., se posluževati istega orožja..., bi jo pobila, to kuharico, kot pobijajo zlobno žival...

A jaz sem... in ostanem Rozalina de Cressy!... tista, ki se ne bo nikdar poslužila gotovih sredstev, nevrednih njenega imena in njenega pokolenja.

Mladenka je pokleknila:

»Moj Bog! Ob prehodu v to novo neizvestnost, v katero zdrknem z večjo boleščjo kot kdaj prej, te prosim: vodi me... usmili se neznanne stvarce, katera sem!...«

In v skromni sobici, ki jo je slabo razsvetljeval medel soj sveče, je stegnila Rozalina pl. Cressy prosee obe roki proti »nevidnim«, ki so morali biti tu in trpeti ž njo v tem smrtne boju...